

1. Testa nosaukums

HROMOGRANĪNS

2. Angļu val. - *Chromogranin*

3. Īss raksturojums

Hromogranīns A (CGA) ir olbaltums, kas sastāv no 439 aminoskābēm. Tas pieder pie granīnu (sekretoro olbaltumu) grupas un stimulācijas gaitā izdalās asinīs gan no normālām neuroendokrīnām šūnām, gan arī no neuroendokrīniem audzējiem: funkcionāli aktīviem un neaktīviem GEP-NET, feohromocitomām, neuroblastomām, medulāra vairogdziedzera vēža, tādējādi to var uzskatīt par universālu NET audzēju marķieri. CGA līmeni lielā mērā nosaka NET veidojošo šūnu veids, diferenciācijas pakāpe (zemas diferenciācijas šūnas satur mazāk sekretoro granulu un līdz ar to arī CGA), audzēja lielums un laboratorijā izmantotā metode.

4. Metode - RIA

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta).
- Atdala serumu, sasaldē (-20°C).
- Pirms asiņu nodošanas jāatceļ terapija ar protona sūkņa inhibitoriem (vismaz trīs pussadales periodi).
- Seruma uzglabāšanas laiks:
 - istabas temperatūrā (15-25 °C) - 6 stundas;
 - ledusskapī (2-8 °C) - 24 stundas;
 - sasaldēts (-20 °C) - 30 dienas.

6. Referentās vērtības

< 100 µg/l

7. Ietekmējošie faktori

Faktori, kas ietekmē hromogranīna A koncentrāciju

Faktors	Kļūdaini pozitīvs rezultāts
Kardiovaskulāras saslimšanas	Hipertensija, sirds mazspēja, akūts koronārais sindroms
Nieru slimības	Nieru darbības traucējumi/nieru mazspēja
Zarnu trakta slimības	Hronisks atrofisks gastrīts, zarnu iekaisums, kairinātu zarnu sindroms, pankreatīts, hronisks hepatīts, aknu ciroze
Ne-neuroendokrīnas neoplazmas	Prostata vēzis, olnīcu vēzis, krūts vēzis, kolorektālais vēzis, aizkuņģa dziedzera vēzis, hepatocelulāra karcinoma, hematoloģiskie ļaundabīgie audzēji
Iekaisuma slimības	Sistēmisks reimatoīdais artrīts, sistēmiska sarkanā vilkēde, HOPS
Endokrīnās sistēmas traucējumi	Feohromocitoma, hiperparatireoīdisms, hipotireoīdisms, medulārais vairogdziedzera vēzis, hipofīzes audzēji (izņemot prolaktinomas), hiperkortizolemija
Medikamenti	Protonu sūkņa inhibitori, histamīna tipa 2 receptoru antagonisti, glikokortikoīdi
Citas slimības vai stāvokļi	Parkinsona slimība, grūtniecība
Cits	Pārtikas uzņemšana vai intensīva fiziskā aktivitāte pirms testa

Chromogranin A - unspecific neuroendocrine marker. Clinical utility and potential diagnostic pitfalls. Paweł Gut, Agata Czarnywojtek, Jakub Fischbach, Maciej Bączyk, Katarzyna Ziemińska, Elżbieta Wrotkowska, Maria Gryczyńska, and Marek Ruchała "Kliniskā medicīna" otrā grāmata, Prof. A. Lejnieka redakcijā, 2012.